05/09/2019

Παναγία η Τρυπητή: Το ιερό προσκύνημα του Αιγίου

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Καλαβρύτων και Αιγιαλείας

Στο λιμάνι του Αιγίου και λίγο πιο πέρα από το εργοστάσιο της ξακουστής Χαρτοποιίας και σε μια περιοχή όπου άλλοτε ήταν η έδρα της ακμάζουσας σταφιδοβιομηχανίας της Βοστίτσας, σκαρφαλωμένη σ' ένα βράχο, βρίσκεται η Εκκλησία της Παναγίας Τρυπητής, που εορτάζει της Ζωοδόχου Πηγής. Η Παναγία Τρυπητή είναι ένας περικαλλής, μεγαλοπρεπής και επιβλητικός Ναός, που φαντάζει από μακριά σαν μια μεγάλη ζωγραφιά κολλημένη στο βράχο. Είναι κτισμένος σε απόκρυμνο βράχο ύψους 30μ. από την επιφάνεια της θάλασσας, μέσα σε Σπήλαιο (τρύπα) εξ ου και το όνομα "Τρυπητή" ή "Τρουπητή".

Όποιος επισκέπτεται για πρώτη φορά το προσκύνημα εντυπωσιάζεται από την ομορφιά του τοπίου: κυπαρίσσια και πεύκα δίνουν μία ξεχωριστή και υποβλητική μεγαλοπρέπεια. Μία μαρμάρινη σκάλα με 150 σκαλοπάτια ενώνει το Ιερό Προσκύνημα με το δημόσιο δρόμο. Υπάρχει όμως και μία δεύτερη οδός από τον Κυπαρισσώνα, η οποία με τη σειρά της δίνει δύο εισόδους στο ύψος της τοποθεσίας που ονομάζεται "του Μοίραλη το πήδημα": Η μία είσοδος είναι από την οδό Ζωοδόχου Πηγής, ακριβώς απέναντι από το φάρο του λιμανιού, ενώ η άλλη συνδέει το Προσκύνημα με την πάνω πόλη και τη συνοικία Γαλαξιδιώτικα (ή

συνοικία του Αγίου Ανδρέα) λίγο κάτω από την πλατεία των Υψηλών Αλωνών.

Αρχιτεκτονικά ο ναός χωρίζεται σε δύο τμήματα. Το ένα μέρος είναι λαξευμένο στο βράχο και το άλλο είναι προσθήκη στο πρώτο. Η εξωτερική μορφή του προσκυνήματος ομοιάζει εκείνου της Παναγίας της Τήνου. Μόλις ο επισκέπτης, πλησιάσει τα κράσπεδα του Ναού, παρατηρεί εντός του βράχου ένα μικρό σπήλαιο μήκους 3 μέτρων, πλάτους 2 μέτρων και ύψους πάλι 2 μέτρων. Το άνοιγμα είναι κτισμένο με πέτρες και έχει μία μικρή πόρτα και παράθυρο. Κατά την παράδοση εκεί ήταν το ασκητήριο του Καπετάνιου – Ναυαγού που βρήκε την εικόνα.

Αν όμως ο θαυμασμός του προσκυνητή είναι μεγάλος από την ομορφιά του περιβάλλοντος χώρου, πολύ περισσότερο εντυπωσιάζεται και μένει έκθαμβος, όταν εισέρχεται στον Ιερό Ναό. Στη μαρμαρένια μετώπη του Ναού είναι χαραγμένο το παράγγελμα : “ΜΕΤΑ ΦΟΒΟΥ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΑΓΑΠΗΣ ΠΡΟΣΕΛΘΕΤΕ”, για να υπενθυμίζει στους προσκυνητές την ιερότητα του χώρου.

Στον πρόναο υπάρχει το Αγίασμα, μια καλλιτεχνική μαρμάρινη κρήνη με σταυροειδές σχήμα. Από το στόμα τριών λαξευμένων Αγγέλων τρέχει συνέχεια το αγίασμα που χύνεται σε μαρμάρινη λεκάνη. Στην Κρήνη είναι χαραγμένη η γνωστή καρκινική επιγραφή (διαβάζεται και αντίστροφα) “ΝΙΨΟΝ ΑΝΟΝΗΜΑΤΑ ΜΗ ΜΟΝΑ ΝΟΨΙΝ” δηλαδή καθάρισε πρώτα τα ανομήματά σου ειλικρινά με μετάνοια, και όχι επιφανειακά. Στην συνέχεια ο προσκυνητής ανερχεται στον κυρίως Ναό. Δεξιά στο σπήλαιο υπάρχει η εικόνα της Παναγίας, με το αριστερό της χέρι κρατεί το παιδίον Ιησού, το οποίο με το δεξί ευλογεί και στο αριστερό κρατά ειλιτάριο.

Σύμφωνα με την παράδοση, στα μέσα του ΙΣΤ’ αιώνα δηλαδή περί το 1550, κάποιος ναυαγός του Κορινθιακού Κόλπου, διακρίνει μέσα στη νύκτα ένα φως παρηγοριάς, σημάδι πως βρίσκεται κοντά σε στεριά. Γεμίζει θάρρος και ελπίδα. Επιστρατεύει όλες του τις δυνάμεις για να φθάσει εκεί που λαμπυρίζει το φως. Το πλησιάζει και διαπιστώνει με πολλή έκπληξη, πως βρίσκεται μπροστά σε μία εικόνα της Παναγίας, όπου φεγγοβολάει ολόκληρη και φωτίζει ολόγυρα. Είναι η Χαριτόβρυτη εικόνα της Παναγίας κρυμμένη μέσα στο βραχώδες τούτο σπήλαιο, άγνωστο από πότε. Έτσι ανακαλύφθηκε η εικόνα της “Παναγίας της Τρυπητής”. Την άλλη μέρα ειδοποίησε τις Αρχές της πόλης του Αιγίου. Κλήρος , λαός, άρχοντες ήλθαν, προσκύνησαν κάνοντας και Δοξολόγια. Ο Ευρετής της εικόνας έγινε ο πρώτος ασκητής και υπηρέτης της Παναγίας.

Αρχικά ο ναός αποφασίστηκε να οικοδομηθεί ανατολικότερα του μέρους που βρέθηκε η Ιερή Εικόνα, επειδή το μέρος ήταν βράχος. Το βράδυ της πρώτης ημέρας που άρχισαν οι εργασίες οικοδομής, στο βράχο που είχε βρεθεί η Εικόνα – σύμφωνα με την παράδοση πάντα – έγινε μία έκρηξη και ο χώρος έγινε κατάλληλος για ένα μικρό ναό. Έτσι οι κάτοικοι θεώρησαν ότι η Παναγία *“έφτιαξε το σπίτι της”*

και ο Ναός κτίστηκε μεγαλόπρεπα στη θέση που βρίσκεται σήμερα.

Το κυρίως Σπήλαιο μπροστά στο οποίο ανηγέρθηκε ο Ναός έχει μήκος 11μ., πλάτος 7 μ. και ύψος 4 μ. Για να γίνει η Αγία Τράπεζα στη θέση που βρέθηκε η Ιερή Εικόνα , το Ιερό Βήμα είναι στραμμένο νοτιοανατολικά και όχι ανατολικά που επιβάλλει η Ορθόξη Παράδοση. Με την πάροδο του χρόνου το πρώτο ασκηταριό εξελίχθηκε σε λαμπρή Μονή. Ο Γάλλος περιηγητης Πουκεβίλ που επισκέφθηκε το Αίγιο το 1815 στο βιβλίο του «Ταξίδι στην Ελλάδα» (Voyage dans la Grece, τόμος Δ΄, 1820-27) γράφει για την Τρυπητή Αιγίου: «Στο βράχο οι μοναχοί έχουν κτίσει ένα μοναστήρι, που φαίνεται σαν φωλιά χελιδονιών. Ο Ναός πήρε τη σημερινή του μορφή τον 19ο αιώνα. Η μνημειακή, αναγεννησιακού τύπου, εξωτερική μαρμάρινη σκάλα, η οποία ενώνει τον παραλιακό δρόμο με τον Ναό, κατασκευάστηκε το έτος 1870 με σχέδιο του μηχανικού Άγγελου Κορυζή.

Η θαυματουργή εικόνα έγινε η αιτία επισκέψεως χιλιάδων προσκυνητών κάθε χρόνο και με το Βασιλικό Διάταγμα της 8ης Μαϊου 1933 η εορτή της Παναγίας της Τρυπητής καθιερώθηκε σαν επίσημη Θρησκευτική Εορτή του Αιγίου. Την Παρασκευή της Διακαινησίμου τελείται η λιτάνευση της Ι. Εικόνας με κάθε επισημότητα. Τέλος με την υπ’ αριθ. 10/16-5-1970 κανονισμό της Ι. Συνόδου της Ελλάδος αναγνωρίζεται σαν **“Πανελλήνιο Ιερό Προσκύνημα”** και χαρακτηρίζεται Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου.

Με την πάροδο του χρόνου αυτός ο Ιερός τόπος αναδείχθηκε σε μεγάλο πνευματικό κέντρο Πανελληνίου ακτινοβολίας. Είναι πολύ συγκινητικό, – την Παρασκευή της Διακαινησίμου, – να βλέπεις χιλιάδες Χριστιανούς από όλη την Ελλάδα – κάθε ηλικίας – να ανεβαίνουν τη μεγάλη σκάλα (150 σκαλοπάτια), αρκετοί γονατιστοί, προκειμένου να εκπληρώσουν το “Τάμα” τους στην Παναγία.

- ΩΡΑΡΙΟ ΕΠΙΣΚΕΨΕΩΝ: Το Ιερό Προσκύνημα παραμένει ανοικτό μέχρι την δύση του ήλιου.
-

ΤΗΛ. ΙΕΡΟΥ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΟΣ: 26910.22323